C/2025/3975

20.8.2025

ODPORÚČANIE RADY,

z 8. júla 2025,

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Belgicka

(C/2025/3975)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

Všeobecné úvahy

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263, ktoré nadobudlo účinnosť 30. apríla 2024, sa uvádzajú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorého cieľom je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. V nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v ZFEÚ. Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním. V nariadení sa podporuje aj zodpovednosť členských štátov za fiškálnu politiku a zdôrazňuje sa v ňom strednodobý horizont spolu s účinnejším a koherentnejším presadzovaním. Každý členský štát musí Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahujúci jeho fiškálne, reformné a investičné záväzky na obdobie štyroch alebo piatich rokov v závislosti od dĺžky vnútroštátneho legislatívneho obdobia. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([2]) v týchto plánoch musí byť v súlade s požiadavkami nariadenia vrátane požiadaviek na to, aby do konca obdobia úprav verejný dlh dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP), a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa udržiaval pod touto referenčnou hodnotou. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení, môže sa obdobie úprav predĺžiť najviac o tri roky.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([3]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „RRF“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. RRF poskytuje členským štátom finančnú podporu na realizáciu reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. RRF pomáha v súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a zároveň presadzovať udržateľné reformy a investície, najmä s cieľom podporovať zelenú a digitálnu transformáciu a posilňovať odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(3) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([4]) (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Týmto sa pomáha dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom sa zároveň zvyšuje miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Belgicko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(4) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Belgicko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 uvedeného nariadenia posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V. Rada 13. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Belgicka ([5]), ktoré bolo zmenené 8. decembra 2023 na základe článku 18 ods. 2 s cieľom aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU ([6]). Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisiou v súlade s článkom 24 ods. 5, v ktorom sa uvádza, že Belgicko uspokojivo dosiahlo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom dosiahnutí míľnikov a cieľov, vyžaduje sa, aby v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté pri rovnakej reforme alebo investíciách, nedošlo k zvratu.

(5) Rada 20. júna 2025 na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Belgicka ([7]). Plán bol predložený v súlade s článkom 11 a článkom 36 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263, vzťahuje sa na obdobie 2025 až 2029 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na obdobie siedmich rokov.

(6) Komisia 26. novembra 2024 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 ([8]) správu o mechanizme varovania na rok 2025, v ktorej neurčila Belgicko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2025, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ([9]) 13. mája 2025 a spoločnú správu o zamestnanosti 10. marca 2025.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Belgicka (10161/2021).

([6]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 8. decembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Belgicka (15570/2023).

([7]) Odporúčanie Rady, z 20. júna 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Belgicka (Ú. v. EÚ C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

([9]) Odporúčanie Rady z 13. mája 2025 týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti – strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť EÚ v nasledujúcich piatich rokoch. Identifikujú sa v ňom tri transformačné požiadavky udržateľného hospodárskeho rastu: i) inovácie; ii) dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a iii) bezpečnosť. V záujme preklenutia inovačnej priepasti sa EÚ zameriava na podporu priemyselných inovácií, podporu rastu startupov prostredníctvom iniciatív, ako je stratégia EÚ pre startupy a scaleupy, a na podporu prijímania pokročilých technológií, ako je umelá inteligencia a kvantová výpočtová technika. Komisia v snahe o ekologickejšie hospodárstvo načrtla komplexný Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu a Dohodu o čistom priemysle, ktorými sa zabezpečí, aby prechod na čistú energiu zostal nákladovo efektívny a priaznivý pre konkurencieschopnosť, najmä pre energeticky náročné odvetvia, a aby predstavoval hnaciu silu rastu. V záujme znižovania nadmernej závislosti a zvyšovania bezpečnosti je Únia odhodlaná posilniť globálne obchodné partnerstvá, diverzifikovať dodávateľské reťazce a zabezpečiť prístup ku kritickým surovinám a čistým zdrojom energie. Tieto priority sú podporené horizontálnymi faktormi, konkrétne zjednodušovaním právnych predpisov, prehlbovaním jednotného trhu, financovaním konkurencieschopnosti a európskou úniou úspor a investícií, podporou zručností a kvalitných pracovných miest a lepšou koordináciou politík EÚ. Kompas konkurencieschopnosti je zosúladený s európskym semestrom, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi Komisie, čím sa vytvára jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inovácie a odolnosť v celej Únii.

(8) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2025 naďalej vyvíja súbežne s vykonávaním RRF. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Tieto odporúčania pre jednotlivé krajiny sú naďalej rovnako relevantné pre posúdenie zmenených plánov obnovy a odolnosti v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(9) Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2025 sa vzťahujú na kľúčové výzvy v oblasti hospodárskej politiky, ktoré sa dostatočne neriešia opatreniami zahrnutými v plánoch obnovy a odolnosti, pričom sa zohľadňujú príslušné výzvy identifikované v odporúčaniach na roky 2019 – 2024.

(10) Komisia 4. júna 2025 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Belgicka na rok 2025. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Belgicko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Belgicka. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Belgicko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Belgicka pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

Posúdenie výročnej správy o pokroku

(11) Rada 20. júna 2025 odporučila Belgicku tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 3,6 % v roku 2025, 2,5 % v roku 2026, 2,5 % v roku 2027, 2,1 % v roku 2028 a 2,1 % v roku 2029, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným s odkazom na rok 2024, a to 3,6 % v roku 2025, 6,1 % v roku 2026, 8,8 % v roku 2027, 11,1 % v roku 2028 a 13,4 % v roku 2029. V období 2025 až 2029 sa tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov zhodujú s nápravnou trajektóriou v súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 ([10]), ktorú odporučila Rada 20. júna 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit ([11]) a ktorá nahradila odporúčanie Rady z 21. januára 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit. ([12]) Belgicko 30. apríla 2025 predložilo svoju výročnú správu o pokroku ([13]) týkajúcu sa opatrení prijatých v reakcii na odporúčanie Rady z 21. januára 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit, vykonávať súbor reforiem a investícií, ktoré sú základom predĺženia obdobia úprav, a zrealizovať reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v odporúčaniach pre Belgicko v rámci európskeho semestra. Vo výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Belgicka o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.

([10]) Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L 209, 2.8.1997, s. 6).
([11]) Odporúčanie Rady z 20. júna 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Belgicku [ST 10166/25].
([12]) Odporúčanie Rady z 21. januára 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Belgicku [5032/25].
([13]) Výročné správy o pokroku 2025 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(12) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia odporučila koordinovane aktivovať národnú únikovú doložku Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu a tento návrh uvítala Európska rada 6. marca 2025. V nadväznosti na žiadosť Belgicka z 30. apríla 2025 prijala Rada z 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Belgicku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a prekročiť ich ([14]).

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat ([15]), sa deficit verejných financií Belgicka zvýšil zo 4,1 % HDP v roku 2023 na 4,5 % HDP v roku 2024, zatiaľ čo verejný dlh vzrástol zo 103,2 % HDP na konci roka 2023 na 104,7 % HDP na konci roka 2024. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá miere rastu čistých výdavkov na úrovni 4,2 % v roku 2024. Belgicko vo výročnej správe o pokroku odhaduje rast čistých výdavkov v roku 2024 na 3,9 %. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([16]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2024 expanzívne, a to na úrovni 0,4 % HDP.

(14) Podľa výročnej správy o pokroku sa v makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie Belgicka, očakáva rast reálneho HDP na úrovni 1,2 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia podľa HICP by mala dosiahnuť 2,8 % v roku 2025. V prognóze Komisie z jari 2025 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 0,8 % v roku 2025 a o 0,9 % v roku 2026, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť na úrovni 2,8 % v roku 2025 a 1,8 % v roku 2026.

(15) Vo výročnej správe o pokroku sa očakáva, že deficit verejných financií sa v roku 2025 zvýši na 5,5 % HDP, zatiaľ čo pomer verejného dlhu k HDP sa na konci roka 2025 zvýši na 107,2 %. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 6,0 % v roku 2025. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá deficit verejných financií v roku 2025 vo výške 5,4 % HDP. Zvýšenie deficitu v roku 2025 odráža najmä vyššie výdavky na náklady súvisiace so starnutím obyvateľstva, obranu a úrokové platby. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 5,0 % v roku 2025. Tieto prognózy nižšieho rastu čistých výdavkov ako vo výročnej správe o pokroku sú spôsobené nižším predpokladaným rastom výdavkov na tvorbu hrubého fixného kapitálu a medzispotrebu a menším vplyvom diskrečných opatrení na zníženie príjmov v prognóze Komisie. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 0,4 % HDP. Pomer verejného dlhu k HDP sa má do konca roka 2025 zvýšiť na 107,1 %. Vo zvýšení pomeru dlhu k HDP v roku 2025 sa odráža najmä stále vysoký deficit verejných financií.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa očakáva, že z nenávratnej podpory („grantov“) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa v roku 2025 budú financovať výdavky verejnej správy vo výške 0,1 % HDP v porovnaní s 0,1 % HDP v roku 2024. Výdavky financované z nenávratnej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti umožňujú realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií a verejný dlh Belgicka.

(17) Výdavky verejnej správy na obranu v Belgicku boli vo výške 0,9 % HDP v roku 2021, 1,0 % HDP v roku 2022 a 0,9 % HDP v roku 2023 ([17]). Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že výdavky na obranu dosiahnu v roku 2024 výšku 1,3 % HDP a v roku 2025 výšku 1,7 % HDP. To zodpovedá zvýšeniu o 0,8 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s rokom 2021. Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Belgicku zmeniť priority verejných výdavkov alebo zvýšiť verejné príjmy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

([14]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Belgicku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([15]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2025.

([16]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

([17]) Eurostat, štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (COFOG). Vzhľadom na metodické rozdiely medzi definíciami COFOG a NATO sa výdavky na základe definície COFOG môžu líšiť od výdavkov na základe definície NATO.

(18) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že čisté výdavky v Belgicku vzrastú v roku 2025 o 5,0 %. Na základe prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že rast čistých výdavkov Belgicka bude v roku 2025 vyšší než maximálna miera rastu, ktorá sa má stanoviť nápravnou trajektóriou odporúčanou Komisiou, čo zodpovedá odchýlke ([18]) vo výške 0,7 % HDP. Predpokladaná odchýlka je však v rámci flexibility národnej únikovej doložky na základe súčasných prognóz výdavkov na obranu.

(19) Výročná správa o pokroku nezahŕňa rozpočtové projekcie na obdobie po roku 2025. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2025 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2026 na úrovni 5,5 % HDP. Zvýšenie deficitu v roku 2026 je hlavne dôsledkom vyšších úrokových výdavkov. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 3,0 % v roku 2026. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2026 reštriktívne, a to na úrovni 0,3 % HDP. Komisia predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 109,8 %. Vo zvýšení pomeru dlhu k HDP v roku 2026 sa odráža najmä stále vysoký deficit verejných financií.

(20) V odporúčaní, ktorým sa schvaľuje strednodobý plán Belgicka, sa uvádza súbor reforiem a investícií, ktoré sú základom predĺženia obdobia úprav, spolu s časovým harmonogramom ich realizácie. Zahŕňajú existujúce a zintenzívnené opatrenia z plánu obnovy a odolnosti, ako sú dôchodková reforma a preskúmania verejných výdavkov, ako aj ďalšie reformy a investície, napríklad reformy trhu práce, daňová reforma, rozpočtová koordinácia a podnikateľské prostredie a regulácia. Všetky reformy a investície, ktoré sú základom predĺženia, majú termín vykonania po 30. apríli 2025.

(21) Riziká ohrozujúce dlhodobú fiškálnu udržateľnosť sú v Belgicku vysoké ([19]). Okrem nepriaznivej počiatočnej rozpočtovej pozície sa podľa správy Komisie o starnutí za rok 2024 ([20]) predpokladá, že výdavky na dôchodky sa v rokoch 2022 – 2070 zvýšia o 3,5 percentuálneho bodu HDP, pričom priemer EÚ je 0,4 percentuálneho bodu HDP. Tento problém má pomôcť riešiť dôchodková reforma zahrnutá do belgického plánu obnovy a odolnosti spolu s ďalšími cieľmi, ako je napríklad zlepšenie sociálnej udržateľnosti systému, motivovanie ľudí, aby zostali aktívni na trhu práce aj po splnení podmienok na predčasný odchod do dôchodku, a zabezpečenie väčšieho stupňa konvergencie medzi dôchodkovými systémami a v rámci nich. Belgicko sa v rámci svojho strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a na podporu predĺženia obdobia fiškálnych úprav zaviazalo uskutočniť reformu na riešenie tohto problému.

(22) Zdanenie práce (dane z príjmu fyzických osôb a sociálne príspevky) je jedno z najvyšších v EÚ na všetkých úrovniach príjmu, čo predstavuje finančný faktor, ktorý znižuje motiváciu pracovať. Pokiaľ ide o druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti, špecifické daňové prvky, ako napríklad „manželský kvocient“ ([21]), vedú k skráteniu pracovného času alebo k nezamestnanosti. Vysoké daňové zaťaženie práce je kompenzované mnohými mzdovými dotáciami, čo vytvára ekonomickú neefektívnosť a komplikuje daňový systém. Okrem toho sú príjmy z daní zo spotreby pod priemerom EÚ, a to v dôsledku rozsiahleho využívania oslobodení od DPH a znížených sadzieb. Koncepcia zdaňovania kapitálu narúša investičné správanie tým, že vytvára daňovo motivované nadmerné investície do určitých druhov aktív. Presunutie daňového zaťaženia z práce na iné daňové základy a zníženie využívania daňových výdavkov by mohli pomôcť zvýšiť efektívnosť daňového systému a znížiť faktory odrádzajúce od práce. Belgicko sa v rámci svojho strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a na podporu predĺženia obdobia fiškálnych úprav zaviazalo vykonať niektoré opatrenia, ktoré povedú k určitému pokroku pri riešení výziev v oblasti zdaňovania.

(23) Koncepcia sociálnych dávok odrádza ľudí od toho, aby sa zamestnali alebo pracovali viac hodín. Mnohé sociálne dávky závisia od stavu poberateľa, pričom sa jeho príjmy nezisťujú, čo bráni efektívnemu fungovaniu systému dávok. Dávky v nezamestnanosti sú časovo neobmedzené a v prípade dlhodobo nezamestnaných sa nezisťujú príjmy poberateľa, čím sa zhoršuje pasca nezamestnanosti. Reformou koncepcie systému sociálnych dávok a zvýšením jeho transparentnosti by sa mohla zvýšiť motivácia pracovať. Belgicko sa v rámci svojho strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a na podporu predĺženia obdobia fiškálnych úprav zaviazalo uskutočniť reformu na riešenie problému sociálnych dávok.

([18]) Od roku 2026 sa tieto údaje objavia na kontrolnom účte, ktorý je stanovený v článku 22 nariadenia (EÚ) 2024/1263.
([19]) Európska komisia, 2024, Monitor udržateľnosti dlhovej služby.
([20]) Európska komisia a Výbor pre hospodársku politiku, *2024 Ageing Report*, k dispozícii na: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.
([21]) Belgicko uplatňuje systém rozdelenia príjmov (tzv. manželský kvocient), ktorý umožňuje zarábajúcemu partnerovi prideliť časť svojho príjmu z práce nezarábajúcemu partnerovi.

(24) Zloženie a efektívnosť verejných výdavkov sa dajú zlepšiť, aby sa vytvoril priestor pre vyššie verejné investície, ktorým by takisto prospela lepšia príprava projektov. Napriek niektorým opatreniam, ktoré v rámci plánu obnovy a odolnosti prijali všetky úrovne verejnej správy, celkové verejné výdavky ako podiel HDP v Belgicku stále patria k najvyšším v eurozóne. To naznačuje, že existuje priestor na väčšiu fiškálnu úpravu založenú na výdavkoch, napríklad prijatím povinných cieľov úspor. Preskúmania výdavkov a hodnotenia politík môžu pomôcť Belgicku pri stanovovaní priorít a zlepšovaní efektívnosti verejných výdavkov. Belgicko sa v rámci svojho strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a na podporu predĺženia obdobia fiškálnych úprav zaviazalo vykonať niektoré opatrenia, ktoré povedú k určitému pokroku pri riešení problému verejných výdavkov.

(25) V prípade federatívneho členského štátu, akým je Belgicko, kde sa právomoc vynakladať výdavky z veľkej časti decentralizovala na nižšie úrovne štátnej správy, má účinná koordinácia rozpočtu zásadný význam. Napriek dohode o spolupráci podpísanej v roku 2013 stále neexistuje formálna dohoda o viacročných rozpočtových cieľoch na všetkých úrovniach verejnej správy, čo komplikuje koordináciu rozpočtu. Belgicko sa v rámci svojho strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu a na podporu predĺženia obdobia fiškálnych úprav zaviazalo uskutočniť reformu na riešenie problému koordinácie rozpočtu.

Kľúčové výzvy v príslušných oblastiach politiky

(26) Verejné výdavky na dlhodobú starostlivosť dosiahli v roku 2022 úroveň 2,3 % HDP (priemer v EÚ predstavuje 1,7 %), čím sa Belgicko podľa správy Komisie o starnutí za rok 2024 zaradilo medzi krajiny s najvyššími výdavkami na dlhodobú starostlivosť v EÚ ([22]). Predpokladá sa, že do roku 2070 sa výdavky na dlhodobú starostlivosť zvýšia o 1,7 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s priemerným nárastom o 0,8 percentuálneho bodu v EÚ, čím sa zvýši riziká pre dlhodobú fiškálnu udržateľnosť v Belgicku Z dostupných údajov vyplýva, že podiel osôb, ktoré sú nezávislé, resp. mierne závislé od starostlivosti a žijú v zariadeniach rezidenčnej starostlivosti, bol vysoký v regióne Brusel a vo Valónsku. Okrem toho podiel starších ľudí, ktorí boli do zariadení rezidenčnej starostlivosti umiestnení zbytočne alebo prinajmenšom predčasne, zostáva vysoký, hoci za posledné desaťročie klesá. Orgány federálnej vlády začali uskutočňovať reformy s cieľom zvýšiť nákladovú efektívnosť využívania rôznych zariadení starostlivosti, aby sa zabránilo najmä zbytočnému alebo predčasnému využívaniu rezidenčnej starostlivosti, resp. aby sa takéto využívanie oddialilo. Tieto opatrenia by bolo potrebné vykonávať prostredníctvom účinných opatrení, najmä s cieľom dosiahnuť nákladovú efektívnosť určitých možností dlhodobej starostlivosti, ako je napríklad ústavná starostlivosť, a zároveň zachovať cenovú dostupnosť starostlivosti a služieb.

(27) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú realizovať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné dokončiť účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Belgicka využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. V oznámení Komisie NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, ktoré bolo prijaté 4. júna 2025, sa objasňuje príslušný harmonogram ukončenia mechanizmu a členským štátom sa poskytujú usmernenia na maximalizáciu vykonávania do 31. augusta 2026 vrátane toho, ako ďalej zefektívniť ich plány obnovy a odolnosti, uvádzajú sa v ňom hlavné možnosti, ktoré treba zvážiť pri ich revízii, a zdôrazňuje sa význam dôkladného spoločného plánovania pred predložením posledných žiadostí o platbu v roku 2026. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(28) V Belgicku sa urýchlilo vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+). Je dôležité pokračovať v úsilí o zabezpečenie rýchleho vykonávania týchto programov a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Belgicko už v rámci svojho programu politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu a zároveň na posilnenie sociálnej súdržnosti. Belgicko zároveň naďalej čelí výzvam, ktoré sa okrem iného týkajú konkurencieschopnosti, regionálnych rozdielov vrátane rizika chudoby a sociálneho vylúčenia, ktoré v niektorých regiónoch zhoršuje situácia na trhu s bývaním, prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam, rozvoja zručností a kvalitného vzdelávania. V súlade s článkom 18 nariadenia Európskeho parlamentu

([22]) Európska komisia a Výbor pre hospodársku politiku, Správa o starnutí za rok 2024, k dispozícii na: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en

a Rady (EÚ) 2021/1060 ([23]) je Belgicko povinné – v rámci preskúmania fondov politiky súdržnosti v polovici trvania – preskúmať každý program a zohľadniť pritom okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre Belgicko na rok 2024. Návrhmi Komisie prijatými 1. apríla 2025 ([24]) sa predlžuje lehota na predloženie posúdenia výsledku preskúmania v polovici trvania pre každý program na obdobie po 31. marci 2025. Uvedené návrhy zároveň poskytujú flexibilitu s cieľom pomôcť urýchliť vykonávanie programov a zvýšiť stimuly pre členské štáty, aby pridelili zdroje politiky súdržnosti na päť strategických prioritných oblastí Únie, konkrétne na konkurencieschopnosť v oblasti strategických technológií, obranu, bývanie, odolnosť vodných zdrojov a energetickú transformáciu, a na investície do zručností v prioritných odvetviach, a to so zachovaním zamerania v rámci programov ESF+ na osoby v najzraniteľnejších situáciách.

(29) Platforma strategických technológií pre Európu (STEP) predstavuje príležitosť investovať do kľúčovej strategickej priority EÚ posilnením konkurencieschopnosti EÚ. STEP poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom 11 existujúcich fondov EÚ. Členské štáty môžu prispieť aj do Programu InvestEU, ktorým sa podporujú investície do prioritných oblastí. Belgicko by mohlo optimálne využiť tieto iniciatívy na podporu vývoja alebo výroby kritických technológií vrátane čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje.

(30) Okrem hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v rámci plánu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, by Belgicko malo efektívne riešiť zostávajúce problémy súvisiace s inováciami, podnikateľským prostredím, regulačným a administratívnym zaťažením a zložitosťou, obmedzeniami v sektore služieb, dekarbonizáciou priemyslu a dopravy, so zavádzaním obnoviteľných zdrojov energie, s dotáciami na fosílne palivá, nadmerným ukladaním dusíka, nedostatkom pracovnej sily a nesúladom medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, so začlenením znevýhodnených skupín do trhu práce, vzdelávacím systémom a s učiteľským povolaním.

(31) Hoci Belgicko patrí k inovačným lídrom EÚ a má vysokú úroveň intenzity výskumu a vývoja, belgická výskumná a vývojová činnosť je sústredená v niekoľkých priemyselných odvetviach a veľkých spoločnostiach. Vysoké úrovne daňových úľav sa nedostávajú k podnikom s najvyšším potenciálom rastu. Vyššia výkonnosť v oblasti inovácií a udržateľný rast produktivity by si vyžadovali väčšie rozšírenie znalostí do jednotlivých odvetví hospodárstva. Zdá sa, že existuje priestor na zlepšenie efektívnosti a účinnosti verejnej podpory výskumu a inovácií, najmä pokiaľ ide o zabránenie efektu vytláčania a lepšie prideľovanie zdrojov rýchlo rastúcim podnikom. Okrem toho nízka miera pracovnej mobility v Belgicku, ktorá môže byť spôsobená faktormi, ako je vysoký plat za odpracované roky a nízka transparentnosť odmeňovania, takisto obmedzuje šírenie inovácií do zvyšku hospodárstva.

(32) Ako sa stanovuje v Kompase konkurencieschopnosti, všetky inštitúcie EÚ, národné aj miestne inštitúcie musia vynaložiť veľké úsilie na vytvorenie jednoduchších pravidiel a urýchlenie administratívnych postupov. Komisia stanovila ambiciózne ciele v oblasti zníženia administratívneho zaťaženia: aspoň o 25 % a aspoň o 35 % v prípade MSP a zriadila nové nástroje na dosiahnutie týchto cieľov vrátane systematického stresového testovania súboru právnych predpisov EÚ a posilneného dialógu so zainteresovanými stranami. Na to, aby Belgicko splnilo túto ambíciu, musí takisto prijať opatrenia. Pri podnikaní v Belgicku považuje 71 % podnikateľských subjektov zložitosť administratívnych postupov za problém pre ich spoločnosť ([25]). Podnikateľské prostredie v Belgicku zhoršuje vysoká regulačná záťaž a vysoká miera zložitosti. Podniky sú vystavené vysokej administratívnej záťaži, a to najmä pokiaľ ide o daňové a pracovné právne predpisy. Náklady, ktorým musia čeliť MSP pri dodržiavaní pracovných a daňových systémov, sú v Belgicku pomerne vysoké, a to najmä v prípade spoločností, ktoré musia zvládať viaceré regionálne systémy. Okrem toho má Belgicko jednu z najnižších úrovní podnikateľskej dynamiky v EÚ ([26]). Napriek nedávnemu nárastu zostáva miera tvorby podnikov porovnateľne nízka, najmä v prípade podnikov so zamestnancami. Podiel rýchlo rastúcich podnikov je v Belgicku výrazne pod priemerom EÚ. V oslabovaní dynamiky podnikania pravdepodobne zohrávajú svoju úlohu prísne obchodné obmedzenia v sektore služieb. Prospešné by boli aj opatrenia na zrušenie obmedzení regulovaných povolaní. Podľa ukazovateľov regulácie trhu s výrobkami 2023 – 2024 má Belgicko viac obmedzení pre väčšinu povolaní, konkrétne pre architektov, účtovníkov a realitných maklérov. Podmienky pre vstup do týchto profesií a pre právnikov sú naďalej mimoriadne vysoké.

([23]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

([24]) Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania – COM(2025) 123 final.

([25]) „Postoje podnikov ku korupcii v EÚ“ (Businesses' attitudes towards corruption in the EU), krátka správa, správa Eurobarometra (apríl 2024).

([26]) Národná banka Belgicka, Ukazovatele hodnotiacej tabuľky konkurencieschopnosti, správa za rok 2024.

(33) Okrem toho je cena elektrickej energie na priemyselné využitie v Belgicku podstatne vyššia ako cena plynu. Keďže výrobný priemysel produkuje 30 % emisií skleníkových plynov v Belgicku, sú potrebné ďalšie stimuly na dekarbonizáciu priemyselných procesov a prechod na čistejšiu energiu. Podpora postupov obehového hospodárstva a udržateľných dodávateľských reťazcov by takisto mohla pomôcť znížiť potrebu energie v priemysle. Emisie skleníkových plynov z leteckého a námorného odvetvia vrátane spotreby paliva v medzinárodnej doprave sú výrazne nad priemerom EÚ ([27]). Železničná doprava nie je dostatočne atraktívnou možnosťou pre osobnú ani nákladnú dopravu a počet osobných automobilov sa neustále zvyšuje, čo vedie k vysokým nákladom spojeným s preťažením ciest. Diferencovanejšie spoplatňovanie ciest pre všetky typy vozidiel, ďalšie investície do verejnej dopravy a podpora car-poolingu a aktívnej mobility by zvýšili udržateľnosť dopravy.

(34) Využívanie obnoviteľných zdrojov energie patrí medzi najnižšie v EÚ, pričom podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie bol v roku 2023 len 14,7 %. Belgicko bude musieť vynaložiť značné úsilie, aby do roku 2030 dosiahlo svoj cieľ 21,7 % energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý je stále nižší ako očakávaný príspevok Belgicka k cieľu EÚ do roku 2030. Hoci sa preťaženie siete v súvislosti s výrobou solárnej energie stalo vážnym problémom, neboli oznámené žiadne nové investície do prenosovej sústavy na pevnine. Okrem toho regulačný rámec Belgicka stále bráni rozvoju flexibilných zdrojov, ako je reakcia na strane dopytu a skladovanie. Investície do sieťovej infraštruktúry a zrýchlenie postupov udeľovania povolení by podporili využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Okrem toho by sa mohlo podporovať spoločné využívanie energie, vlastná spotreba a flexibilita na strane dopytu. Napriek pomerne vysokému podielu jadrovej energie v energetickom mixe sú ceny elektriny pre domácnosti v Belgicku v porovnaní s plynom a vykurovacím olejom vysoké, čo bráni prechodu na elektrinu a prechodu na ekologickejšie vykurovacie systémy. Presunutím spotrebných daní z elektriny na vykurovací olej a plyn by sa elektrina stala cenovo dostupnejšou ako fosílne palivá.

(35) Belgicko eviduje značné dotácie na fosílne palivá, ktoré neplánuje postupne zrušiť pred rokom 2030. V nedávnej správe belgických orgánov ([28]) sa odhaduje, že priame federálne dotácie na fosílne palivá dosiahli v roku 2021 výšku 12 miliárd EUR (2,4 % HDP). Za prioritu postupného zrušenia by sa mohli považovať najmä dotácie na fosílne palivá, ktorými sa cielene nerieši energetická chudoba ani skutočné problémy energetickej bezpečnosti, ktoré bránia elektrifikácii a nie sú rozhodujúce pre konkurencieschopnosť priemyslu. V Belgicku sú dotácie na fosílne palivá, ako napríklad znížené spotrebné dane na ropné palivo a naftu používanú na podnikateľské účely, podnikové palivové karty a znížená DPH na plyn, ekonomicky neefektívne, udržiavajú závislosť od fosílnych palív a neprispievajú k plneniu klimatických záväzkov Belgicka. Dotácie na fosílne palivá takisto brzdia energetickú obnovu budov a Belgicku hrozí, že nesplní svoje ciele v oblasti renovácie a energetickej efektívnosti do roku 2030. Zvýšenie súčasnej úrovne investícií do energetickej obnovy a doplnenie investícií politickými reformami s cieľom presunúť stimuly na energetickú obnovu a nízkouhlíkové riešenia vykurovania by pomohlo urýchliť energetickú transformáciu.

(36) Kvalita vody a degradácia prírody sú hlavnými príčinami znepokojenia, keďže väčšina vodných útvarov v Belgicku je ovplyvnená zdrojmi rozptýleného znečistenia. Znižujúca sa úroveň biodiverzity ohrozuje hospodárske odvetvia, ktoré sú vysoko závislé od ekosystémových služieb. Riešenia blízke prírode sú kľúčom k budovaniu odolnosti proti zmene klímy a k ochrane hospodárstva pred dôsledkami extrémnych výkyvov počasia. V intenzívnom poľnohospodárstve, najmä pri chove hospodárskych zvierat, sa uvoľňuje veľké množstvo látok znečisťujúcich ovzdušie, pôdu a vodu. Znečistenie spôsobuje aj výroba elektrickej energie, kovovýroba a výroba chemikálií. Hoci flámska vláda prijala revidovaný siedmy akčný program pre dusičnany, sú potrebné ďalšie opatrenia na zníženie obsahu živín a chemikálií v povrchových vodách a na zvýšenie udržateľnosti poľnohospodárstva.

(37) Miera voľných pracovných miest v Belgicku je v súčasnosti jedna z najvyšších v EÚ (4,1 % oproti priemeru EÚ na úrovni 2,3 % v roku 2024) a zamestnávatelia majú problém zamestnať pracovníkov s vhodnými zručnosťami. Nedostatok pracovných síl a kvalifikovaných pracovníkov brzdí podnikateľskú a investičnú činnosť, a to aj na účely zelenej a digitálnej transformácie. Regionálne rozdiely v podiele pracujúceho obyvateľstva sú však značné a existuje priestor na zlepšenie medziregionálnej mobility pracovnej sily. Stálym problémom je integrovať znevýhodnené skupiny vrátane ľudí s nižším stupňom vzdelania, starších pracovníkov, ľudí s migrantským pôvodom a osôb so zdravotným postihnutím. To naznačuje priestor na zvýšenie účinnosti pracovných aktivačných politík, najmä zlepšením efektívnosti verejných služieb zamestnanosti a lepším zacielením opatrení na pomoc pri začleňovaní znevýhodnených skupín do trhu práce. Nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami sa vysvetľuje aj nízkou mierou zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie dospelých.

([27]) *EU transport in figures* (Doprava v EÚ v číslach). Štatistická príručka, 2024.
([28]) FPS Finance, 2024, Inventory of federal fossil fuel subsidies (Inventár federálnych dotácií na fosílne palivá).

(38) Napriek vysokým verejným výdavkom na vzdelávanie sa vzdelávacie výstupy zhoršili a podiel žiakov s najlepšími výsledkami prudko klesol ([29]). Sociálno-ekonomické prostredie a migrantský pôvod sú stále dôležitými prediktormi výsledkov žiakov. Zatiaľ čo všetky komunity uskutočňujú rozsiahle reformy na riešenie týchto problémov, ďalšia revízia politík opakovania ročníka, poskytnutie väčšej flexibility študentom pri prechode medzi všeobecnými a odbornými smermi a posilnenie vzdelávania prispôsobeného individuálnym potrebám by mohli pomôcť riešiť nerovnosti a zhoršujúce sa výsledky študentov. Zlepšenie základných zručností všetkých študentov má zásadný význam pre zlepšenie ich vyhliadok na trhu práce vrátane znevýhodnených skupín. Nedostatok pracovnej sily by sa mohol riešiť posilnením významu odborného vzdelávania a prípravy (OVP) v technických profesiách pre trh práce a zvýšením počtu študentov a absolventov odborov IKT (informačné a komunikačné technológie) a STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) v OVP a terciárnom vzdelávaní. Nedostatok učiteľov takisto zostáva kritický v celej krajine a neúmerne postihuje školy s vyšším podielom znevýhodnených študentov ([30]). Na podporu učiteľského povolania je potrebné prijať viac opatrení, najmä zabezpečením stability pracovných miest a poskytnutím atraktívnych a diferencovaných kariérnych možností.

(39) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2025 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania o hospodárskej politike eurozóny na rok 2025, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Belgicka odporúčania 2, 3, 4 a 5 pomáhajú pri plnení prvého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa konkurencieschopnosti, zatiaľ čo odporúčania 4 a 5 napomáhajú plnenie druhého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa odolnosti a odporúčanie 1 pomáha plniť tretie odporúčanie pre eurozónu týkajúce sa makroekonomickej a finančnej stability stanovené v odporúčaní na rok 2025.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko v rokoch 2025 a 2026 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť celkové výdavky a pripravenosť v oblasti obrany a bezpečnosti a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby v súlade so závermi Európskej rady zo 6. marca 2025. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 20. júna 2025, s cieľom odstrániť nadmerný deficit a zároveň využiť povolenie podľa národnej únikovej doložky na vyššie výdavky na obranu. Vykonať súbor reforiem a investícií, ktoré sú základom predĺženého obdobia úprav, ako odporučila Rada 20. júna 2025. Zvýšiť nákladovú efektívnosť systému dlhodobej starostlivosti a zároveň zachovať cenovú dostupnosť starostlivosti a služieb.

2. Vzhľadom na uplatniteľné lehoty na včasné dokončenie reforiem a investícií podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 zabezpečiť účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU. Urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti, (EFRR, FST, ESF+) vo vhodných prípadoch na základe príležitostí, ktoré ponúka preskúmanie v polovici trvania. V záujme zlepšovania konkurencieschopnosti optimálne využívať nástroje EÚ vrátane príležitostí, ktorý poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technológií pre Európu.

3. Zjednodušiť reguláciu, zlepšiť regulačné nástroje, znížiť administratívne zaťaženie a odstrániť prekážky týkajúce sa obchodu a hospodárskej súťaže, najmä v sektore služieb a pri regulovaných povolaniach, s cieľom zlepšiť podnikateľské prostredie a dynamiku podnikania. Zvýšiť šírenie inovácií zameraním verejnej podpory výskumu a vývoja na spoločnosti s najvyšším potenciálom rastu. Aj v tejto súvislosti podporovať pracovnú mobilitu pracovníkov.

4. Znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív, a to aj zintenzívnením zlepšovania energetickej účinnosti a znížením využívania fosílnych palív v budovách, ako aj ďalším stimulovaním priemyslu k dekarbonizácii. Poskytnúť stimuly a odstrániť prekážky na zvýšenie využívania a ponuky verejnej dopravy, nízkoemisnej dopravy a aktívnej mobility. Urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a modernizovať sieťovú infraštruktúru ďalším zefektívnením postupov vydávania povolení, prijatím právnych rámcov na podporu investícií do zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčením spoločného využívania energie. Prijať konkrétne kroky na postupné zrušenie dotácií na fosílne palivá, najmä v sektore dopravy a vykurovania, a to aj presunom spotrebných daní z elektriny na fosílne palivá. Prijať ďalšie opatrenia v oblasti udržateľného poľnohospodárstva zlepšením kvality vody a znížením strát živín.

([29]) Program OECD pre medzinárodné hodnotenie žiakov z roku 2022.

([30]) Gambi, L. a De Witte, K. (2023), *The uphill battle: The amplifying effects of negative trends in test scores, COVID-19 school closures and teacher shortages* (Neľahký boj: zosilňujúce účinky negatívnych trendov vo výsledkoch testov, zatváranie škôl v dôsledku pandémie COVID-19 a nedostatok učiteľov). Výskumná správa FEB, katedra ekonomiky.

5. Riešiť nedostatok pracovnej sily a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, a to aj vo vzťahu k zelenej a digitálnej transformácii. Posilniť účinnosť a cielenie aktívnych politík trhu práce s cieľom ďalej začleňovať znevýhodnené skupiny do trhu práce, najmä ľudí s nízkym stupňom vzdelania, starších pracovníkov, ľudí s migrantským pôvodom a osôb so zdravotným postihnutím. Zlepšiť výkonnosť a spravodlivosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy a zvýšiť ich význam pre trh práce, najmä v odboroch IKT a STEM. Pokračovať v reformách zameraných na posilnenie učiteľského povolania vytvorením flexibilnejších a atraktívnejších kariérnych možností a odbornej prípravy učiteľov.

V Bruseli 8. júla 2025

Za Radu

predsedníčka

S. LOSE